

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

88. An illegitimus, seu aliàs irregularis aut inhabilis dispensatus ad quæcunque, vel qualiacunque beneficia recipere, vel retinere possit, modò plura simul non sint, quàm quæ à Trid. permittuntur, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

tur administrare iustitiam. Et certè non omnis patientia seu taciturnitas Superioris censenda est dispensatio seu relaxatio juris, quia interdum tacet & dissimulat, quod facillè impedire non potest, ac proinde talis tolerantia non inducit consensum approbativum: Et sic dum princeps solo facto seu impunitè dissimulat aliquid & permittit, non est censendus dispensare. Pirh. *loc. cit.*, vide Sanch. *de matrim. d. 38. n. 12.*

Quaestio 86. An ergo habens beneficium simplex insufficiente ad sustentationem impetrare possit aliud, absque eo, quòd mentionem fecerit prahabiti insufficientis?

Respondeo: Quamvis in hoc casu, modò sciat, haberi possit utrumque sine ulla juris relaxatione, consuetudine, vel saltem Tridentino in hoc jus relaxante, juxta dicta superius. Azor p. 2. c. 10. q. 3. §. *his postis*. Subreptitiam tamen esse impetrationem secundi, dum illud impetratur à Papa, nisi facta fuerit mentio de prahabito, juxta *c. si moru proprio. de prab. in 6.* ubi: quaecunque beneficium habeat impetrans à Rom. Pontifice, rescriptum ad beneficium aliud assequendum, nisi de illo, quod habet, quamvis minimo, mentionem fecerit, subreptitias literas eo ipso obtinuisse videtur. Azor l. c. §. *attamen Romani*. Pirh. *de prab. nu. 193.* Unde etiam, si Clericus rescriptum à Papa petens ad beneficium consequendum dixerit, se esse pauperem, non tamen expresse beneficium modicum, quod habet, rescriptum adhuc dolosè impetrasse censetur; quia *in cit. c. Papa* expresse ait, oportere fieri mentionem de beneficio modico, quod habet quis. Azor *ibid.* §. *si secundò*. Atque ita par in hoc est ratio de eo, qui tacuit tale beneficium tenue, quæ est de eo, qui mentitus fuit positivè, negando se habere ullum beneficium; eò quòd, dum jura non distinguunt, nec nos distinguere debeamus. Azor *loc. cit.* §. *quæres tertio*: citans pro hoc Gl. *in cit. cap. si motu proprio*; qui etiam mox subjungit, parem esse rationem in eo, qui per ignorantiam & oblivionem tacuit prahabiti beneficium tenue, ac de eo, qui id tacuit de industria, idque secundum eandem Glossam.

2. Respondeo secundò: quòd si tamen ab Archiepiscopo, Episcopo, Abbate, Archidiacono, alio quovis Ordinario, cujus est beneficium conferre, impetravit quis beneficium, nullà factà mentione prioris beneficii modici & tenuis prahabiti, impetratio non est subreptitia. Azor l. c. q. 4. dicens sic constare ex verbis ultimis Clem. *Esti ab Apostolica. de off. jud. ordinar.* ubi dicitur: *in aliis tamen quibuslibet collationem beneficiorum habentibus hoc volumus observari.* Proceditque idem, si quis beneficium impetravit ab iis, quibus jus & potestatem conferendi Ordinarius delegavit. Azor *ibid.* juxta Gl. *in cit. Clem.* Veruntamen ut hæc in dicta Clem. constituta procedant, requiritur, ut secundum beneficium illud cum prahabito aliàs jure compatibile sit, & primum tutà conscientia possideatur; aliàs adeptio secundi nullius erit momenti, ut dicitur *c. ordinar. de off. jud. ordinar.* Non ideo quia prioris facta non est mentio, sed quia secundum cum primo non est sociabile seu compatibile. Azor *loc. cit.* cum Gl. *in cit. c. Ordinar.*

Quaestio 87. An, si impetrans dispensationem ad plura simul habenda, in hac dispensatione petenda retinuerit, etiam modicum beneficium, dispensatio sit hoc ipso nulla?

Respondeo affirmativè: *c. non potest. de prab. in 6.* & constat, seu à fortiori sequitur ex dictis & responsis ad *quæst. preced.* si enim non valet impetratio secundi beneficii, etiam si impetrans fecerit mentionem de modico & insufficiente prahabito, multò minus valebit petita dispensatio super pluralitate beneficiorum, si facta in ea non fuit mentio vel unius modici prahabiti. Pirh. *de prab. n. 193.* Ratio generalis est; quia taciturnitas qualitatibus, cujus expressionem jus & stylus curiæ necessariò requirit, reddit dispensationem & quodlibet rescriptum gratia ad petitionem aliqujus concessum subreptitium & vitiosum, etiam si constaret Papam, etiam qualitate expressâ, gratiam illam concessurum fuisse; idque in ea expressio talis qualitatibus tunc est de forma & substantia legitima postulationis. Pirh. *ibid.* citans Covarr. l. i. var. *resol. c. 20. n. 5.* Laym. *Th. Mor. tr. 4. c. 22. n. 18.*

2. Responso data varias patitur extensiones. Primò: quòd exprimi quoque debeat qualitas curiæ prahabiti beneficii; cum difficultus dispenseretur super pluralitate beneficiorum, dum alterum curatum est, ut constat ex Clem. I. *de prab. juxta Gl. V. vel alteri.* Pirh. l. c. n. 194. Secundò: quòd etiam de pensione prahabiti debeat fieri mentio, si in titulum beneficii data est, ita ut deinceps sit beneficium Ecclesiasticum. Gonz. *Gl. 5. §. 5. n. 18.* (et si secus esse dicat, dum ea non assignatur, seu datur in titulum beneficii, eò quòd tunc non sit beneficium Ecclesiasticum; quia quamvis aliàs concedatur in titulum, non est tamen titulus perpetuus spiritalis, ex quo, mortuo pensionario, expirat, ut Gonz. *ibid. n. 15. & 16.* jura autem solummodò disponant narranda beneficia) Pirh. *cit. nu. 194.* citans Chok. *ad reg. 61. Cancellat. & Garc. p. 1. c. 5. n. 81.* Tertio: ut etiam beneficium injustè praobtentis ac possessi debeat fieri mentio, ne melioris conditionis sit injustè, quam justè possidens. Pirh. *ibid.* citans Gl. *in c. is cui. de prab. in 6.* Quarto: ut fieri debeat mentio valoris beneficii de novo impetrandi. Pirh. & Chok. *ll. cit.* Esti in Gallia & Germania non soleat exprimi verus valor beneficii, sed tantum fieri mentio, quòd beneficium non excedat redditus annuos viginti quatuor ducatorum secundum communem estimationem, de quo alibi. Vide Rebuff. *in pr. tit. de forma nova provisionis.* Beneficiorum verò prahabitorum valorem necesse non est exprimere. Pirh. *cit. n. 194.* citans Rebuff. *ubi paulò ante, & Gl. in cit. illam Clem. 1.*

Quaestio 88. An illegitimus, seu aliàs irregularis aut inhabilis dispensatus ad quaecunque, & quaecunque beneficia recipere vel retinere possit, modò plura simul non sint, quam qua à Trid. permittuntur, possit vigore huius dispensationis plura aliàs non incompatible liberè & licitè retinere, etiam si unum sit sufficiens ad sustentationem?

Respon-

Responder affirmativè Garc. p. 11. c. 5. n. 335. verùm ut expressè ait, ex suppositione, quòd Concilium Trid. in hoc non liget, utpote non receptum in Hispania; eò quòd, cum verba illa: *modò plura non sint*: non restringant & modificent dispensationem, sed exprimunt id, quòd inest de jure Concilii, quòd receptum præsumitur à Papa, & ponuntur ad denotandum, quòd Papa per illa verba: *ad quacunq; & qualiacunq; beneficia &c.* non intendit dispensare super retentione incompatibilium, & sic non sonant in conditionem seu modificationem, sed in monitionem & instructionem, ut Sanch. *de matrim.* l. 3. D. 33. n. 3. Nav. *in Man.* c. 27. n. 37. Covar. & alii citati à Garc. adeoque non stante vi illius non receptionis illo decreto Trid. nihil operantur; & sic poterit talis dispensatus adhuc plura simul recipere, & si retineret plura incompatibilia, non faceret contra jus eum inhabilitans, & prohibens ab eo teneri beneficia, sed contra jus prohibens tenere beneficia incompatibilia. Garc. l. c. verùm juxta dicta à nobis suprà de pluralitate istiusmodi jure naturæ prohibita, & hinc sine justa causa indispensabili, patet contrarium respondendum etiam independentè ab eo, quòd Papa quòdam hanc pluralitatem non intendisset dispensare.

Quaestio 89. An, dum Papa dispensat ex causa aequa super istorum beneficiorum simplicium, quorum unum sufficiens est, pluralitate, expressè debeat derogare decreto illi Trid. cit. c. 17. ita ut aliàs nulla sit dispensatio?

Respondeo affirmativè: Gonz. *gl.* 15. n. 36. citans Felin. *in c. nonnullis.* num. 2. & 3. *de rescript.* Caputaq; *decis.* 176. & 298. num. 3. p. 1. &c. eò quòd Concilium generalissimè loquatur, personas majores & minores comprehendat, juxta *decis.* Rot. 48. n. 2. & 3. p. 1. *divers.* Gonz. *ibid.* n. 15. & decreta omnia Trid. continent decretum irritans, ut habetur in Bullis Pii V. super confirmatione & observatione ejusdem Trid. Gonz. n. 37. citans Paris. *de resign.* l. 4. q. 9. n. 24. Felin. *ubi ante* n. 2. &c. Decretum autem conciliare irritans afficit etiam & ligat manus Papæ, quando de expressa derogatione non constat. Gonz. *cit. nu.* 37. citans seipsum *gl. ult.* q. 2. n. 23. Nihilominus loquens in genere sufficere generalem derogationem, si aliàs appareat de intentione Papæ, licet de dicto Concilio Trid. specialis aut individua mentio facta non fuerit, eò quòd propter autoritatem dicti Concilii non solet specialiter eidem derogari, tradit Gonz. *gl.* 6. n. 120. dicens se ita videre servari, & *decisum* ac declaratum audivisse.

Quaestio 90. An possidens plura ex dispensatione teneatur Ordinatio exhibere dispensationem, & quomodo is aliàs se gerere debeat aut possit cum habente incompatibilia?

Respondeo ad primum: Licet possidens plura compatibilia ad exhibendum titulum cogi non possit, dum aliquamdiu in possessione pacifica eorum fuit, cum præsumptio sit pro possessore, Laym. *in c. ordinarij.* in 6. ad §. *in consequend.* n. 2. de quo vide dicta à nobis aliàs. Nihilominus dum juris præsumptio est contra posses-

P. Leuren. Fori Benef. Tom. III.

forem, ut est in casu pluralitatis incompatibilium, compelli potest ad exhibendum titulum, & dispensationem Papalem super dicta pluralitate. Laym. *ibid.* citans Archid. & Anchar. *in cit. c. Ordinarii.* qui etiam addunt, quòd, si intra terminum præfixum titulus non exhibeatur, possessor illa plura injustè possidere præsumatur, adeòque per sententiam privari, aut privatus declarari possit.

2. Respondeo ad secundum: Quamvis dispensationem Papalem super pluralitate aut incompatibilitate admittere teneatur Ordinarius, & ortò dubio de valore ipsò dispensationis illud discutere nequeat, sed ad sedem Apostolicam, unde emanavit, remittere debeat, juxta *cit. cap. Ordinarii.* Laym. *ibid.* n. 3. Compellere nihilominus potest dispensatos ad beneficia bene administranda, aut dimittenda; siquidem Papæ intentio non est, nec esse potest, ita dispensandi, ut animarum cura aut divina officia negligantur. Neque etiam per dispensationem Papalem admittitur Ordinariis potestas, officium & obligatio, per quam providere tenentur, ut beneficia sibi subjecta ritè administrantur. Laym. *cit. n. 3.* citans Anchar. *in cit. c. Ordinarii.* n. 5. Jo. And. &c.

Quaestio 91. An, dum habens beneficium simplex non requirens residentiam, ad sustentationem tamen sufficiens, adipiscatur alterum sufficiens; vel etiam licet illud non sit sufficiens, ipso jure vacet primum?

Respondeo primò: Tametsi tutà conscientia utrumque retineri non possit citra dispensationem ex justa causa, Azor p. 2. l. 6. c. 13. q. 4. sed teneatur alterutrum, quòd maluerit, dimittere; nec poterit etiam olim ante Trident. utrumque retinere, quia repugnat juri naturæ juxta dicta superius; quin etiam tunc communem fuisse omnium opinionem, duo simplicia etiam beneficia tutà conscientia haberi non posse, ubi unum ad vitam sufficiebat, dicat Azor l. c. §. *consuit tamen in fine.* jus tamen positivum Canonicum ante Trid. neutrius privationem irrogabat, neque ipso facto incurrendam, neque per sententiam ex officio & autoritate Superioris ferendam: Azor *loc. cit.* addens, idem esse de habente unum simplex cum dignitate, personatu, officio vel beneficio curato: cum neque in *c. de multa.* neque in *Extrav. execrabilis.* neque in *c. referente.* neque in *c. praeveca. de prob.* neque in *c. nonnulli. de cleric. non resid.* ulla poena statuat.

2. Respondeo secundò: Quamvis censeant aliqui, hanc poenam amissionis primi per assecutionem secundi in hoc casu irrogatam per Tridentinum eò quòd *sess.* 7. c. 4. poenam constitutam in *c. de multa. de prob.* extendat ad omnes, qui duo beneficia aliàs incompatibilia simul obtinent, & duo simplicia residentiam non requirentia sunt incompatibilia, quando eorum unum sufficit ad sustentationem, cum simul haberi nequeant, ut expressè Paris. l. 3. q. 1. n. 138. & c. 17. *sess.* 24. statuat, ne uni duo beneficia etiam simplicia residentiam non requirentia conferantur, si unum satis est ad sustentationem. Azor *loc. §. quaestio igitur.* Probabile tamen est, Trid. præcepisse solum, ut unum tantum beneficium conferatur singulis, etiam si simplex, modò ad sustentationem sufficiens; non tamen constituisse, ut, si quis secundum obtineat, primum aut secundum statim

D 1

amie